

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande

Stockholm 2025-06-02

Ett modernare konsumentskydd vid distansavtal (SOU 2025:34)

Övergripande synpunkter

Kraven på att lämna information till konsumenter i olika EU-regelverk har ökat och därmed informationsmängden. Vid sidan av det nya direktivet för distansavtal för finansiella tjänster (Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2673) finns på försäkringsområdet en mängd EU-regler för att se till att konsumenter har tillgång till information. I de sektorspecifika reglerna finns även andra konsumentsskyddsregler.

För försäkringsbranschen är det viktigt att konsumenterna har tillgång till god information för att fatta välgrundade beslut. Alltför mycket och detaljerad information riskerar emellertid att försvåra för konsumenterna. En överlappande och svåröverskådlig reglering för vidare med sig tillämpningssvårigheter.

Vi är mot denna bakgrund positiva till grundtanken att direktivets reglering ska vara subsidiär till sektorspecifik reglering när sådan finns och att endast den sektorspecifika regleringen då ska tillämpas oavsett att det kan finnas skillnader på detaljnivå. Denna utgångspunkt bör vägleda genomförandet.

I det följande finns synpunkter i anslutning till förslaget till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen).

Synpunkter i enskilda delar

2 kap. 10 a § - ångerfunktionen

Svensk Försäkring instämmer i betänkandets bedömning att bestämmelserna om ångerfunktionen inte är tillämpliga när en konsument har rätt att säga upp försäkringsavtalet enligt 11 kap. 5 § försäkringsavtalslagen (s. 146). Detta bör framgå även i författningskommentaren.

Kravet på att ångerfunktionen ska vara lättillgänglig bör inte förhindra praktiskt lämpliga lösningar i de vitt skilda verksamheter som berörs. Vidare bör intresset av att funktionen ska vara lättillgänglig kunna vägas mot andra legitima intressen. Att ett försäkringsavtal upphör kan t.ex. få långtgående konsekvenser för försäkringstagaren. Ett försäkringsbolag måste därför ha möjlighet att kontrollera att den som frånträder ett försäkringsavtal verkligen har rätt att göra det, t.ex. genom krav på inloggning eller dylikt.

3 kap. 1 § - tillämpningsområdet och kollektiva försäkringar

Vid genomförandet av det nu gällande direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter har det direktivet inte ansetts tillämpligt på kollektivavtalsbunden försäkring och obligatorisk gruppörsäkring samt endast i viss utsträckning på frivillig gruppörsäkring (se prop. 2004/05:13 s. 38, 147 och 148).

Svensk Försäkring vill understryka att det är mycket betydelsefullt att denna skiljelinje mellan individuell och kollektiv försäkring upprätthålls även fortsättningsvis. I betänkandet uppmärksammas förhållandet till kollektivavtalsbunden försäkring och obligatorisk gruppörsäkring (s. 71). Det bör klargöras att genomförandet av det nya direktivet inte heller innebär någon ändring i förhållandet till frivillig gruppörsäkring. Tillämpningen begränsas i det fallet av kravet på att distansavtal måste ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans, ett krav som gäller oförändrat.

3 kap. 12 § - förhållandet till 5 kap. 16 § lagen om försäkringsdistribution

I förslaget till ändring av 5 kap. 16 § lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution görs undantag från undantagsbestämmelserna i 3 kap. 12 § första stycket distansavtalslagen. Utformningen av undantaget i distansavtalslagen gör det lätt att förbise undantaget i försäkringsdistributionslagen. Upplysning om de senare bestämmelserna bör därför lämnas i anslutning till de förra.

Svensk Försäkring

Johan Lundström

Rickard Sobocki